

KOIRANJALOSTUSTYÖRYHMÄN 2. KOKOUS

Aika	12.9.2025 klo 13:00-15:30
Paikka	Valtioneuvoston kokouskeskus, Etelä-Esplanadi 4, Sali 4 (myös etäosallistuminen mahdollista)
Osallistujat	Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, varajäsenet ja sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Susanna Ahlström avasi kokouksen. Asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirjaluonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

3. Taustamuistion 2 läpikäynti

Tiina Pullola esitteli taustamuistiot. Käytiin läpi yleiset kommentit muistiosta. Tuotiin esiin tarve ottaa huomioon jatkuvasti lisääntyvä tutkimustieto asetuksen muotoiluissa, joiden tulisi olla riittävän joustavia. Etenkin geenitutkimuksessa tieto lisääntyy koko ajan. Todettiin, että tarkoituksena on päivittää asetusta jatkossa aina tarpeen mukaan. Liian joustavat säännökset saattavat myös heikentää asetuksen selkeyttä ja vaikeuttaa sen tulkintaa.

Kiinnitettiin huomiota siihen, että ilmoitettavien, jalostuskieltoon johtavien vikojen ja sairauksien listaan ehdotetut viat ja sairaudet ovat hyvinvointihaitaltaan kovin erimittaisia, esim. lievä purentavika vs. vaikea ortopedinen sairaus. Keskusteltiin vikojen ja sairauksien diagnosoinnista.

Esitettiin kysymys siitä, millaisia velvoitteita ilmoitusvelvollisuus tarkoittaa eläinlääkärille, tuleeko tämän tutkia mahdollisia vikoja ja sairauksia esim. rokotuskäyntien yhteydessä. Todettiin, että nyt käsiteltävä ilmoitettavien lista on eri

asia kuin mahdolliset seulontatutkimukset, eli lista ei velvoita eläinlääkäreitä tekemään mitään ylimääräisiä tutkimuksia koirille. Huolta eläinlääkäreiden liiallisesta ilmoittelusta pidettiin turhana, eläinlääkäri on kuitenkin aina vastuussa tekemästään diagnoosista. Jos yksittäinen eläinlääkäri ei ole varma diagnoosista, tämä voi aina remittoida potilaan eteenpäin. Korostettiin sitä, että ilmoitettavien listalle otettavien vikojen ja sairauksien tulee olla melko suoraviivaisesti ja selkeästi diagnosoitavissa.

Keskusteltiin atopian diagnosoinnista. Tuotiin esiin, että Kennelliiton doping-säännöistä on haettu poikkeuslupia atopiadiagnoosin takia jatkuvalla lääkityksellä oleville koirille, joita on sitten myöhemmin jouduttu purkamaan, kun iho-oireet ovat hävinneet. Myös vakuutusyhtiöiden korvauskäytännöillä voi osaltaan olla vaikutusta siihen, missä vaiheessa atopian diagnoosi tehdään. Atopia aiheuttaa koiralle vakavaakin hyvinvointihaittaa kutinan myötä, mitä ei aina ymmärretä. Ei liioin sitä, että sairaus on perinnöllinen. Tärkeää olisi, että atopiaa sairastavia koiria ei käytetä jalostukseen. Sama pätee myös esimerkiksi jatkuvasti lääkityksellä olevia suolistosairaita koiria.

Keskusteltiin siitä, tulisiko ilmoitettavien ortopedisten sairauksien ja vikojen listaa sitoa tiettyyn arviointikriteeristöön (esim. FCI:n lonkkakuvauskriteerit) vaiko tulisiko sairauden tai vian astetta kuvata asetuksessa vain adjektivein. Oltiin samaa mieltä siitä, että ilmoitusta ei tulisi sitoa tiettyyn arviointikriteeristöön, koska näitä on olemassa ja käytössä monia erilaisia. Asetuksen perustelumuistiossa voidaan kuitenkin kuvata, minkä asteista vikaa tai sairautta asetuksessa käytännössä tarkoitetaan esimerkiksi yleisimmin käytetyllä arviointikriteeristöllä. Pohdittiin myös sitä, tulisiko tehdyssä seulontatutkimuksessa havaitusta vakava-asteisesta viasta tai sairaudesta ylipäättään aiheutua ilmoitusvelvollisuutta vai tulisiko ilmoitus sitoa vain oireellisiin tapauksiin? Esitettiin, että pelkkien oireellisten tapausten ilmoittaminen ei ole riittävää, vaan tarvitaan laajempi ilmoitusvelvollisuus.

Keskusteltiin siitä, miten mahdollinen virheellisen diagnoosin perusteella tehty ilmoitus ja siitä seurannut jalostuskielto voitaisiin poistaa koirarekisteristä. Todettiin, että koiran haltijalla on oikeus saada rekisteriin merkitty väärä tieto korjatuksi. Näin ollen Ruokavirasto voisi poistaa ilmoituksen, jos sille esitetään näyttöä diagnoosin virheellisyydestä. On kuitenkin pohdittava linjaukset siitä, missä tapauksissa esimerkiksi toisen eläinlääkärin tekemä diagnoosi katsotaan ensimmäistä pätevämmäksi. Huomioon olisi otettava myös mahdollisuus saattaa esimerkiksi Kennelliittoon rekisteröidylle koiralle tehtyjen seulontatutkimusten tulokset asiantuntijapaneelin ratkaistavaksi.

Käytiin läpi ehdotettu ilmoitettavien vikojen ja sairauksien lista, joista aiheutuisi jalostuskielto. Hengityselimistöä koskevaa ehdotusta pidettiin lähtökohtaisesti

hyvänä. Sekä hengitysvaikeudet että tarve leikkaushoitoon tulisi sisällyttää kriteeriksi ilmoitukselle. Myös ennaltaehkäisevästi tehtävä leikkaus johtaisi jalostuskieltoon. Lisäksi sierainten sulkeutuneisuus on tärkeä kriteeri. Ehdotettiin, että levossa esiintyvien hengitysvaikeuksien lisäksi olisi tärkeää ottaa huomioon myös lievässä rasituksessa esiintyvät hengitysvaikeudet. Keskusteltiin siitä, miksei CFR (cranial face ratio, kuonon ja kallon suhdeluku) ole mukana ehdotuksissa. Tuotiin esiin, että kallon ja kuonon mittaaminen on vaikeaa yhtenäisellä tavalla, mittajaajat saavat kovin eri tuloksia. Lisäksi CFR toimii huonosti rotujen sisällä hengitysvaikeuksien mittarina. Huolena on myös se, että CFR mittarina saattaa johtaa kehitykseen, jossa koirien kallonmuotoa kehitetään pallomaisempaan suuntaan ja siten suhde paranee. Tuotiin esiin näkemys siitä, että koiralla tulisi kuitenkin olla kuono, mikä asetuksessa olisi hyvä jotenkin tuoda esiin.

Hampaiden osalta toivottiin jonkinlaista ikärajaa sille, minkä ikäisen koiran purentavika aiheuttaisi ilmoitusvelvollisuuden. Ehdotettiin vähintään 18-24 kk ikää ja kriteeriksi leikkaushoidon tarvetta (johon sisältyisi myös kirurginen oikomishoito). Pohdittiin, tulisiko vain puhkeamattomien hampaiden aiheuttamat hammaskystat sisällyttää listaan sen sijaan, että listalla ovat puhkeamattomat hampaat. Puuttuvat hampaat eivät vielä tarkoita sitä, että hampaat löytyvät puhkeamattomina leukaluusta.

Silmien osalta keskusteltiin merkittävää hyvinvointihaittaa aiheuttavista perinnöllisistä silmäsairauksista ja toivottiin tarkennusta nartun sokeutta koskevaan kohtaan. Todettiin, että jalostusselvityksen 2. osassa on listattu sellaisia perinnöllisiä silmäsairauksia, joista voi aiheutua merkittävää hyvinvointihaittaa. Toivottiin, että leikkaushoitoa edellyttävät perinnölliset silmäsairaudet ja viat olisivat aina ilmoitusvelvollisuuden piirissä.

Ihoon liittyvien vikojen ja sairauksien osalta jatkettiin atopiaa koskevaa keskustelua. Pohdittiin, pitäisikö vain merkittävää tai vakavaa haittaa aiheuttava atopia olla listalla. Toisaalta lääkitystarve voisi olla kriteerinä. Atopian hoidossa lääkitys voi olla myös vuodenaikaan sidottu, joten pelkkä jatkuva lääkitys ei välttämättä ole hyvä kriteeri. Ehdotettiin, että jatkuvaa tai toistuvaa lääkitystä edellyttävä atopia tai iho-oireet olisivat ilmoittamisen kriteerinä. Painotettiin sitä, että atopia tulisi asetuksessa näkyä pelkkien iho-oireiden sijaan, jotta korostettaisiin sen haitallisuutta. Toistettiin näkemys siitä, että atopian suhteen myös virhediagnooseja tehdään etenkin nuorille koirille.

Keskusteltiin tuki- ja liikuntaelimistöön liittyvistä vioista ja sairauksista. Ehdotettiin, että listauksessa eritellään selvästi sellaiset viat ja sairaudet, jotka leikkaushoitoa edellyttäessään aiheuttaisivat ilmoitusvelvollisuuden ja sellaiset vikojen ja sairauksien

vakavat muodot, jotka paljastuvat seulontatutkimuksissa tai sivulöydöksinä ja jotka nekin aiheuttaisivat ilmoitusvelvollisuuden. Keskusteltiin siitä, tulisiko ylipäättään seulontatutkimusten huonoimpia tuloksia sisällyttää listalle vai ei. Todettiin, että jos näitä ei sisällytetä, Kennelliittoon rekisteröimättömien koirien osalta voitaisiin jatkossakin käyttää vakava-asteiseksi kuvattuja yksilöitä jalostukseen ilman rajoituksia, mikä ei ole toivottavaa. Ehdotettiin, että kaikki leikkaushoitoa edellyttävät perinnölliset viat ja sairaudet olisivat tässäkin osiossa ilmoitusvelvollisuuden piirissä. Tärkeää olisi, että myös ne koirat, joita ei leikata vaan lopetetaan vian tai sairauden takia, näkyisivät rekisterissä. Ehdotettiin, että listalle lisätään myös nikama-anomaliat ja välimuotoiset nikamat vakavimmissa muodoissaan. Ehdotettiin tarkennusta kyynärpäiden inkongruenssiin liittyen. Polvilumpion luksaation osalta ehdotettiin, että kriteerinä olisi leikkaustarve, koska oireet ja seulontatutkimusten tulokset eivät korreloi kovin hyvin keskenään.

Ristisideongelmien osalta ehdotettiin ensimmäisen revenneen ristisiteen leikkaustarvetta kriteeriksi, poikkeuksena vain selkeät traumaperäiset repeämät, jotka ovat harvinaisia. Keskusteltiin olkanivelen osteokondroosista ja esitettiin, että leikkaustarpeiset olisivat aina ilmoitusvelvollisuuden piirissä ja lisäksi seulontatutkimuksissa todetut osteokondroositapaukset. Ehdotettiin, että jatkuvan lääkityksen lisäksi myös toistuvaa lääkitystä (kuten nivelrikossa usein) edellyttävät kasvuhäiriöt olisivat listalla. Välilevytyrän lisäksi ehdotettiin lisättäväksi myös halvaus listalle, koska välilevytyrän diagnosointiin ei aina ole mahdollisuutta. Keskusteltiin myös siitä, miten lainsäädäntö ja toisaalta Kennelliiton vaatimukset jalostuskoirille eroavat toisistaan ja tuotiin esiin, että kovin eritasolla olevat vaatimukset voivat johtaa kasvattajien siirtymiseen pois järjestäytyneen kenneltoiminnan piiristä.

Lopuksi keskusteltiin lyhyesti tulevasta EU:n koira- ja kissa-asetuksesta ja sen nojalla annettavasta delegoidusta säädöksestä jalostuksesta. Komissio on jo aloittanut selvitystyön delegoidun säädöksen valmistelemiseksi. Selvityksen on tarkoitus valmistua ensi vuonna. On tärkeää pyrkiä vaikuttamaan selvityksen ja tulevan delegoidun säädöksen sisältöön. Suomen kansallisella jalostusasetuksella pyritään vaikuttamaan myös EU-tason sääntelyn valmisteluun.

4. Muut asiat

Ei muita asioita.

5. Seuraava kokous

Sovittiin, että seuraava työryhmän kokous pidetään 15.10.2025 klo 14:00-16:30 etäkokouksena.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:30.